

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Герман І.

Науковий керівник – доц. Флінта Н. І.

ПЕРСПЕКТИВИ ТА АКТУАЛЬНІСТЬ ТУРИСТИЧНИХ МАРШРУТІВ В КРЕМЕНЕЦЬКИЙ РАЙОН ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Туристичний та готельний бізнес відіграє дуже важливу роль у соціально-економічному розвитку держави та її регіонів. Особливо в тих випадках, коли держава та її регіони надзвичайно багаті на туристичні ресурси. Україна, а зокрема Тернопільщина, є саме такою територією. Сприятливе географічне розташування, комфортний клімат, природні ресурси та багате історичне минуле створили Тернопільщині всі передумови для розвитку і процвітання туристичної галузі. Щоправда поки що ми цим не скористалися сповна.

Станом на сьогодні, туристи, які бажають відвідати різноманітні туристичні об'єкти зустрічаються з одними і тими ж проблемами: недостатньо розвинена інфраструктура в сферах готельного господарства і підприємств харчування, не в найкращому стані автомагістралі та під'їзні шляхи, незначне фінансування з боку держави та інвесторів туристичних об'єктів, що не дозволяє підтримувати їх в ідеальному, на скільки це можливо, стані. Адаже на території Тернопільщини окрім численних природних унікальних туристичних об'єктів, розташована третина замків України. Реставрація та утримання в належному стані яких потребує значних коштів. Вирішення ряду цих проблем значно сприятиме покращенню добробуту населення області та України загалом, покращить економічні та соціальні показники, збільшить кількість робочих місць та завдяки потокам туристів розвиватиме інші галузі.

Одним з найперспективніших видів туризму на території Тернопільської області є релігійний туризм. Це легко пояснити, знаючи які релігійні і водночас туристичні об'єкти тут можна відвідати – це Марійський духовний центр в Зарваниці, жіночий католицький монастир сестер Непорочниць в с.Язлівець (засновницею цього монастиря була відома діячка Марцеліна Даровська) і звичайно ж величні споруди Свято-Успенської Почаївської лаври, які вражають своє величчю і силою.

В цій статті ми спробуємо більш детально дослідити популярність та перспективи екскурсій, основним об'єктом яких є саме Свято-Успенська Почаївська лавра.

Отже, зробимо короткий екскурс в історію самої святині. Через брак писемних першоджерел точна дата заснування чернечої обителі залишається, на жаль, не з'ясованою. Натомість є багато припущень, які ґрунтуються переважно на народних переказах і легендах. Згідно з найбільш розповсюдженою версією, поява першого ченця в Почаєві пов'язана з трагічними для давньої Русі-України подіями 1240р. коли потужна навала монголо-татарських завойовників змусила мешканців наддніпрянських міст рятуватися втечею. Серед прадавніх густих лісів, використовуючи чи то природні, чи то рукотворні сухі печери, колишні ченці Києво-Печерського монастиря саме тут обрали для себе тимчасове пристанище, якому згодом судилося перетворитись на пустельножитний монастир, тобто таким, у якому кожен монах провадив своє окремішне життя.

Існують й інші ймовірні припущення, згідно з яким набожні монахи-пустельники облюбували собі цю лісисто місцину невдовзі після хрещення Русі. Лише спеціальні археологічні дослідження, якщо до них дійде справа у майбутньому, зможуть пролити більше світла на найраніші роки існування монастиря.

Почесна роль фундаторки монастиря належить Анні Гойській. Про свій намір вона внесла 14 листопада 1597 року відповідний запис у Крем'янецькі земські книги. Разом з матеріальними пожертвами Анна Гойська передала монастиреві і належну їй ікону Божої Матері, яка з часом набула статусу найшановніших християнських святинь України.

Після смерті Гойської магнат Андрій Ферлей намагався відібрати все майно Лаври. Він викрав з монастиря чудотворну ікону і забрав її до Козина (Радивилівський район Рівненської області). Проте ігумен Іов Залізо (Почаївський) відсудив всі землі та ікону.

Важливу роль у розбудові Почаївської Лаври відіграв відомий польський магнат Микола Потоцький, з ім'ям якого пов'язано спорудження головного монастирського храму – соборної церкви Успіння Пресвятої Богородиці.

На кінець XVII-XVIII ст. Почаївський монастир мав три основні церковні споруди. Це Успенська церква, Троїцька церква та церква в ім'я Перемоги Божої Матері.

В XX-му столітті в монастирі з'явився Амфілохій (Головатюк), який отримав від Бога дар зцілення. Після його смерті пройшло вже більше сорока років, але коли його труну відкрили, то тіло збереглося таким як і було. Він зачислений до числа святих. Зараз земля його могили має цілющі властивості і творить дива.

Майже все XXст., починаючи з Першої світової війни і закінчуючи розпадом СРСР у 1991р., було вкрай несприятливим для подальшого розвитку Почаївської Лаври. У міжвоєнний період її настоятелем

доводилося більше перейматися судовим процесам на захист монастирського майна та нерухомості від позовів католицького проводу, обмежуючись поточними ремонтами та поновленням. Не кращим був стан речей і за радянських часів. Хоча Лавра і увійшла до переліку найвизначніших історико-релігійних пам'яток України, які перебували під охороною держави, кошти на реставраційні роботи виділялися лише для мінімального підтримання існуючих споруд.

Однак як будь-який живий організм так і діюча християнська обитель не зупинилася на певній стадії природної еволюції. У 90-ті роки ХХст. Лавра відчула нові позитивні імпульси. З'явилися підстави для нового будівництва у зв'язку з визначними датами, що їх святкувала християнська Церква на зламі ХХ та ХХІст.

У 1997р. на честь 400-річчя перенесення до монастиря ікони Почаївської Божої Матері – з'явилася капличка поблизу надбрамного корпусу. Три позолочені маківки, виставлені на даху в один ряд, нагадують традиційний тип українських трибаневих церков.

Найновішою лаврською спорудою стала каплиця на честь 2000-літнього ювілею Різдва Христового.

За народним повір'ям, Почаївська Лавра непідвладна руйнівній силі часу, а тому існуватиме аж до моменту Страшного суду та Другого пришествя Спасителя.

З давніх-давен і до сьогодні цей монастир є одним з найшанованіших місць для щорічних прощ – масового паломництва віруючих до лаврських святинь. На теренах України він поступається лише Києво-Печерській Лаврі.

Зважаючи на кількість прочан та туристів цей видатний об'єкт буде популярним до того часу, доки будуть віруючі люди та ті, хто цінує справжнє мистецтво. Саме тому екскурсоводам є про що подбати. Адже туристам буде цікаво поглянути і на інші туристичні об'єкти, розташовані неподалік від Почаєва, зокрема релігійні.

Таким культовим об'єктом є Божа гора – пам'ятка природи, що становить яскравий приклад так званих останцевих горбів, які вчені називають також горами-свідками, а виникла вона в доісторичному минулому внаслідок ерозії стрімкого краю Кременецьких гір, від яких тепер відірвана майже на 7 кілометрів. Ядро горба складається з крейди, вище йдуть шари піску та вапняку.

Гора має дві вершини. Під однією з них б'є джерело, воду якого вважають цілющою. На другій на кам'яній скалі колись стояла невеличка каплиця, але на початку 1960-х рр., під час боротьби з релігією, її підірвали.

Божа гора має також важливе наукове значення. На її схилах, покритих мішаним лісом, учені нарахували 283 види рослин. А крім того, це справжня окраса краю. Звідси відкривається рідкісний краєвид. На горизонті зачарованих мандрівників заворує Почаївська лавра, що неначе плаває в хмарах.

Але в першу чергу не своїм науковим значенням відома Божа гора. Її тісно пов'язують із православною вірою. Вона споконвіку приваблює до себе тисячі людей. З сивої давнини Божа гора – центр молитов, покаяння, постів іноків печерного монастиря, який був заснований тут ченцями-коліютами ще в IX-X ст.

Печерний монастир на Божій горі, як і в Почаєві, заклали інокі, які шукали відлюдних місць для свого спасіння. Як правило, ченці-коліюти оселялись в печерах, рідко природних. Чернець, який ставав на шлях спасіння в монастирі, мав викопати печеру власноручно, бо саме така власноручно викопана печера-келія вважалась найбільш придатним місцем для спасіння і глибоко шанувалась серед ченців – її насельників, бо як писав літописець: «Многі бо монастирі цесарями і боярами, і багатством поставлені, та не такі вони, як ті, що поставлені сльозами, і постом, і молитвою, і неспанням».

На Божій горі є два види печер – природна, розширена людською працею, та власноруч викопана, яка служила келією ще й в добу Іова (Залізо), який сам не раз приходив спасатись до цієї печери-келії. Проте це не була ним викопана печера, вона існувала як місце спасіння ще в IX-X ст..

Про Божу гору існує легенда про те, що у XIII столітті на ній з'являлася і залишила на вершині доказ свого перебування — слід стопи, цілюще джерело і печеру — Божа Матір. Туристів і паломників це місце приваблює в першу чергу своєю таємничістю і містичністю. І екскурсоводам важливо знати, яка саме інформація цікавить їх групи.

Ще одним центром паломництва на Кременеччині є Свято-Духівський скит, який розташований за кілька кілометрів від Почаєва.

Хоча слава Свято-Духівського скиту йде у сиві століття, коли тут здійснював свої подвиги преподобний Мефодій, але знає про його існування не так вже й багато людей, тому На одній з Почаївських гір, пізньої осені 1197, Мефодій спорудив маленьку капличку. А 1219 року на вершині тієї гори був закладений монастир з храмом Преображення Господнього. Монастир відрізнявся строгістю чернече життя; настоятель обителі Мефодій був для братії прикладом у молитві та праці.

Слава святої обителі, овіяної чудесами Богородиці, росла та ширилася, а сам монастир стає центром духовної просвіти на Західній Русі. Тут була заснована богословська школа, а дещо пізніше і друкарня. Стіни каплички і монастирського храму були літописними сторінками обителі.

Побувавши в Почаєві, неможливо оминати увагою перлину історичного та культурного минулого Тернопільщини – місто Кременець. Кременець заслужено можна вважати одним з туристичних центрів Тернопільщини. Він був авторитетним центром освіти й науки й отримав образну назву «Волинські Афіни».

Легендарна гора Бона, на вершині якої височіють руїни славнозвісного неприступного замку, котрий вистояв проти всіх ворожих сил, навіть навали монголо-татар, не зміг стримати натиск лише козаків під проводом Максима Кривоноса. Легенди про таємничу власницю цього замку – Бону – дружину короля Речі Посполитої Сигізмунда I досі лякають місцевих жителів та туристів. З вершини гори Бона у ясний сонячний день можна побачити вершини куполів Свято-Успенської Почаївської лаври. Туристам тут також потрібно запропонувати відвідати Будинок родини Словацьких, де мешкав відомий поет Юліуш Словацький, Споруди колишнього Василіанського монастиря XVII століття, палац Кароліни Дзембовської, житловий будинок «Близнята», комплекс колегіума чину езуїтів, місцевий дендропарк, некрополі: Військове та

Монастирське кладовище, старовинний польський цвинтар та П'ятиницький (Козацький) цвинтар з могилами українських козаків, що загинули в боях за звільнення Кременця від панування Польщі.

Отож, як бачимо, туристичний маршрут на північ нашої області має багато цікавих варіантів для екскурсій. Об'єктом, який не потребує зайвої реклами, звісно ж є Свято-Успенська Почаївська лавра, до якої прибувають паломники та туристи не лише з України, але і з інших держав. І саме завдяки лаврі та правильно сформованим екскурсіям та цікавим екскурсоводам ми можемо популяризувати інші туристичні місця, які обов'язково сподобаються туристам. Крім того, потрібно вирішити ряд проблем з інфраструктурою, під'їзними шляхами та готельним господарством, також існує ще одна суттєва проблема, яка потребує термінового вирішення, вона виникла в першу чергу саме по маршруту, що веде до Свято-Успенської Почаївської лаври – це те, що разом із туристичними групами з інших регіонів України прибувають немісцеві екскурсоводи, що не дає змоги отримувати точну статистику про кількість туристів, які прибувають, можливі недостовірні дані, повідомлені екскурсоводами, які не проходили акредитацію по даному маршруту у фахівців на території Тернопільської області, але цю проблему потрібно вирішувати вже на законодавчому рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гудима А. Почаївський монастир в історичній долі українства [Текст] / А.Гудима. — Т.: Підручники і посібники, 2003. — 40 с.
2. Замки Тернопілля // Часопис «Галицька брама». — «Центр Європи», 2007. — С. 22. — (№ 5-6(149—150)).
3. Чернихівський Г. Почаївська Свято-Успенська Лавра [Текст]/ Г. І. Чернихівський, В. О. Балух. — Т.: Збруч, 2006. — 49 с.
4. Офіційний сайт Свято-Успенської Почаївської лаври: www.pochaev.org.ua

*Герман І.
Науковий керівник – доц. Флінта Н. І.*

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Готельне господарство являє собою галузь економіки, розвиток якої забезпечує значні бюджетні надходження, сприяє підвищенню зайнятості населення, а також зростанню рейтингу держави та її окремих регіонів у світовому господарстві.

Розглянемо стан готельного господарства та перспективи його розвитку на прикладі однієї з областей України. Рівненська область розташована на північному заході України, на Поліссі і в лісостеповій зоні. Її площа – 20,1 тис. кв. км, що становить 3,3% території країни. Область належить до перспективних регіонів з погляду розвитку туризму та готельного господарства, що і стало визначальним фактором при виборі дослідження даної теми.

Проведення Євро-2012 показало, що наша країна багата на різноманітні туристичні ресурси і те, що вона викликала інтерес серед іноземних туристів, проте Україні ще є над чим працювати. Особливо це стосується стану інфраструктури та готельного господарства.

Рівненщина надзвичайно різноманітний і цікавий регіон, який можливо не такий популярний серед туристів як скажімо Закарпатська або Львівська області, але лише через недостатній об'єм інформації про туристичні ресурси, донесеної до потенційних споживачів.

Метою магістерської роботи є дослідження готельного господарства Рівненської області.

Для даної магістерської роботи ми ставимо такі завдання:

- розкрити поняття «готель» та «готельне господарство»;
- показати значення готельного господарства для розвитку світової та української економіки;
- охарактеризувати сутність та специфіку розвитку готельного господарства в Рівненській області;
- визначити головні проблеми, які виникають в готельному господарстві Рівненщини на сучасному етапі та запропонувати заходи для їх усунення.

Вирішення поставлених завдань буде здійснюватись на основі фахової літератури, достовірних інтернет-ресурсів, статистичних показників, журналів та інших довідкових матеріалів.

Об'єктом дослідження виступає готельне господарство Рівненської області як складової індустрії гостинності України.

Предметом магістерської роботи є теоретико-методичні і прикладні засади формування і розвитку системи готельних послуг в Рівненській області.

Готельне господарство – одна зі складових частин туристичної індустрії. Матеріальна база, призначена для розміщення туристів, посідає одне з перших місць під час формування туристичної інфраструктури, а якість проживання та відповідне обслуговування впливають на рівень туристичного сервісу. Тому готельна індустрія стрімко розвивається, що приносить значні грошові надходження, у тому числі валютні.

Вітчизняна готельна галузь стає невід'ємною складовою частиною світового готельного господарства. Такий швидкий темп інтеграції до європейських стандартів пояснюється зручним географічним положенням України, яка розміщена в центрі Європи, та не менш швидким зростанням українського бізнесу, що також активізує розвиток ділового туризму. Тому сьогодні актуальним є підвищення економічної ефективності готельного сектора зокрема й туристичної індустрії загалом.